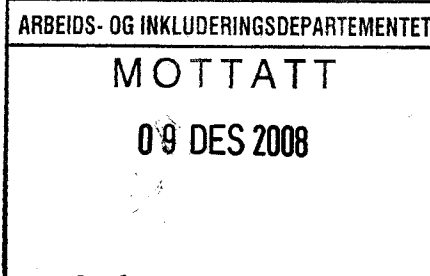

Tariffnemnda
Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep

0030 Oslo

Vår dato 08.12.2008
Deres dato 04.11.2008
Vår referanse 181032
Deres referanse TN-200800812

Høringsuttalelse - utkast til forskrift om delvis allmenngjøring av landsoverenskomsten for elektrofagene

Det vises til Tariffnemndas høringsbrev av 4. november 2008 med høringsfrist 8. desember 2008.

NHO vil i det følgende gjøre rede for sine synspunkter på utkastet sendt på høring.

1. Rettslig utgangspunkt

Det rettslige utgangspunktet etter allmenngjøringsloven er at Tariffnemnda kun kan treffe vedtak om allmenngjøring av landsomfattende tariffavtale dersom det foreligger dokumentasjon på at utenlandske arbeidstakere utfører arbeid på vilkår som samlet sett er påviselig dårligere enn det norske arbeidstakere har. Forutsatt at lovens grunnleggende vilkår er oppfylt, tilligger Nemnda ett skjønn i forhold til om det er nødvendig å allmenngjøre, jf. allmenngjøringsloven § 1-1 jf. § 3. Som NHO tidligere har påpekt, og som stadfestet av Lovavdelingen i brev 5. september 2008 til Tariffnemnda, må vilkårene fortolkes i lys av EØS-retten og skjønnet utøves innen rammen av denne. Det vises i så måte til NHOs høringsuttalelse 29. mai 2008 (til forskrift om allmenngjøring av VO) og den vedlagte betenkning fra professor Olav Kolstad, UiO.

2. Kravet til dokumentasjon

Det er et krav etter allmenngjøringsloven at det må påvises dårligere lønns- og arbeidsvilkår, og Nemnda må vurdere om det er behov for allmenngjøring ut fra den dokumentasjon som foreligger. NHO er av den oppfatning at det ikke er tilstrekkelig å vise til at det foreligger sporadiske tilfeller der arbeidsvilkårene avviker fra de norske arbeidstakere har, men at dokumentasjonskravet innebærer at det må påvises at dårlige lønns- og arbeidsvilkår er så vidt utbredt at dette utgjør et problem i bransjen. I motsatt tilfelle vil det ikke være noe reelt innhold i et dokumentasjonskrav. Det vises i den forbindelse også til høringsuttalelse fra professor Stein Evju vedrørende allmenngjøring av VO for skips- og verftsindustrien.

Hva gjelder kravet til dokumentasjon, er det NHOs oppfatning at dette klart ikke er oppfylt i nærværende sak. Begjæring om allmenngjøring gjelder deler av LOK (landsoverenskomsten for elektrofagene 2008 – 2010) for hele landet og alle typer virksomheter, med unntak av offshorevirksomhet. Den dokumentasjon som er lagt frem gir ikke grunnlag for å slutte at det er dårlige lønns- og arbeidsvilkår generelt i bransjen. Til dels er dokumentasjonen av eldre dato, og den er svært begrenset i omfang og virksomhetsområde. Dokumentasjonen relaterer seg i hovedsak til virksomhet innen skipsbygging, noe som ikke er egnet til å gi et inntrykk av forholdene generelt innen tariffområdet. Det vises i så måte til dissens fra Nemndas mindretall.

Videre viser NHO til at dokumentasjonen i det alt vesentlige stammer fra vikarbyråbransjen, og ikke direkte fra bedrifter som benytter arbeidskraften. For vikarbyråbransjen er det vedtatt et EU direktiv som i stor grad vil ivareta disse arbeidstakernes rettigheter med hensyn til å sikre lønns- og sentrale arbeidsvilkår på samme nivå som fast ansatte.

Det følger videre av dokumentasjonen det refereres til i høringsnotatet, at det ved de virksomhetene som uttaler seg er ordnede lønns- og arbeidsforhold. Lønnsnivået er ikke generelt på et nivå som krever tiltak i form av allmenngjøring. Selv om timelønningene ligger under tariffestet lønn, ytes det i stor utstrekning tilleggsytelser som gjør at de samlede vilkårene ikke ligger på et nivå som tilsier allmenngjøring. Det avgjørende er ikke hvorvidt arbeidstakernes grunnlønn ligger under det som følger av tariffavtalen, men hvorvidt det samlet sett opereres med dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det norske arbeidstakere har. Det vises her særlig til det som fremkom under den muntlige høringen for Tariffnemnda 10. juni 2008, referert i høringsnotat side 9 – nemlig at de innleide utenlandske arbeiderne kommer likt eller bedre ut i forhold til lokal ansettelse.

Ut fra disse forholdene er det ikke grunnlag for allmenngjøring. Dokumentasjonen er fragmentarisk, den gir ikke grunnlag for å slutte at det opereres med problematiske lønns- og arbeidsvilkår, og andre virkemidler er på trappene og vil bidra ytterligere til en heving av nivået. Allmenngjøring vil således ikke være nødvendig ut fra et beskyttelseshensyn, og grunnvilkåret er da ikke oppfylt, jf. allmenngjøringsloven § 1-1 jf. § 3. I en slik situasjon vil allmenngjøring også være i strid med det EØS- rettslige kravet til at virkemiddelet skal være proporsjonalt.

3. Omfang av allmenngjøringen

Subsidiært har NHO har bemerkninger til det omfang utkastet legger opp til.

I høringsnotatet legges det opp til allmenngjøring av tariffavtalens hovedregel om 37,5 timers arbeidsuke, overtidstillegg på 50 % og bestemmelser om tillegg for skiftarbeid, jf. utkastet §§ 3 tredje ledd flg., 5 og 6. Det legges med andre ord opp til en beskyttelse på et høyere nivå enn det som følger arbeidsmiljølovens minstebestemmelser om 40 timers arbeidsuke, 40 % overtidstillegg samt redusert arbeidstid ved skiftarbeid.

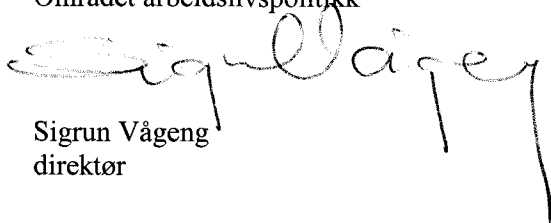
Allmenngjøring i slikt omfang kan for det første ikke være nødvendig av hensyn til arbeidstakerne – et grunnhensyn i vurderingen av om det skal allmenngjøres. Dette vil være det samme som å si at det nivå som følger av arbeidsmiljøloven, fastlagt etter en alminnelig demokratisk prosess, ikke utgjør tilstrekkelig beskyttelse. Dette kan det ikke være grunnlag

for å hevde. Når Nemnda vurderer behovet for allmenngjøring, må dette tas i betraktning og føre til at disse bestemmelsene ikke allmenngjøres.

Videre vil en slik allmenngjøring etter NHOs oppfatning være i strid med EØS-retten, jf. eksempelvis Laval-dommen der det slås fast at det ikke kan sikres bedre vilkår enn minstestandarden i lovgivningen hva gjelder de forhold som omfattes av opplistingen i utstasjoneringdirektivet. Både ved vurderingen av om det bør allmenngjøres og hvilke bestemmelser som skal allmenngjøres, må Nemnda utøve skjønnet innen rammene av EØS-avtalen, jf. Lovavdelingens uttalelse. Etter NHOs oppfatning er det på denne bakgrunn ikke anledning til å allmenngjøre arbeidstids-, skift- og overtidsbestemmelsene. Det vises i den forbindelse til uttalelse fra professor Olav Kolstad, vedlagt NHOs høringsuttalelse 29. mai 2008.

NHO peker i tillegg på de forhold som er fremhevet av mindretallet i høringsnotatet, nemlig at forskriften bør være enkel å praktisere for virksomhetene, samt det hensiktsmessige i at tilsynsmyndighetene forholder seg til ett sett arbeidstidsbestemmelser. Dette har tilsynsmyndighetene selv gitt uttrykk for i tidligere høringsuttalelse. NHO slutter seg fullt ut til mindretallets bemerkninger på dette punktet. Videre er NHO enig med mindretallet i at det neppe kan være grunnlag for noen sterkere beskyttelse av arbeidstakerne innen LOK-området enn innen byggeindustrien. Som pekt på av mindretallet, er det i forskrift vedrørende fortsatt allmenngjøring av byggoverenskomsten (6. oktober 2008) ikke tatt inn overnattingstillegg.

Vennlig hilsen
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON
Området arbeidslivspolitik

Sigrun Vågeng
direktør